

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

кафедра екології та природокористування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

_____ О. М. Трунов
«__» _____ 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища»

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

напрямок підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

факультет еколого-медичних наук

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» для студентів спеціальності 8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища», 2014 р. – 17 с.

Розробник
завідувач кафедри екології та природокористування,
д.пед.н., професор Мітрясова О. П. _____

Робочу програму затверджено

на засіданні кафедри екології та природокористування
назва кафедри, за якою закріплена дисципліна
Протокол №10 від «13» травня 2014 р.

Завідувач кафедри _____ Мітрясова О. П.

Схвалено методичною комісією факультету еколого-медичних наук

Протокол № ___ від «___» _____ 2014 р.

Голова _____ Зюзін В. О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 0401 «Природничі науки» (шифр і назва)	нормативна
	Напрямок підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»	
Модулів – 2	Спеціальність: «Екологія та охорона навколишнього середовища»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Триместри
(назва)		13-й
Загальна кількість годин – 126		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 42 самостійної роботи студента – 84	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	28 год.
		14-й
		Практичні, семінарські
		14 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		84 год.
Індивідуальні завдання:		
- год.		
Вид контролю: іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить 42:84(33%:67%)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Удосконалення системи освіти та підвищення якості професійної підготовки фахівців в Україні – соціальна проблема, розв'язання якої полягає у приведенні освіти у відповідність до нових соціально-економічних вимог, визначенні пріоритетних напрямів освітньої політики, стратегії і тактики дій відповідно до потреб суспільства і ресурсів держави, створенні освітянських програм, необхідних для послідовного економічного і соціального розвитку суспільства, а також індивідуального культурного самовираження особистості в суспільстві. Тому вивчення студентами V курсу дисципліни педагогіко-психологічної спрямованості дозволить ознайомити останніх з тенденціями розвитку сучасної університетської освіти в Україні.

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів системи педагогічних і психологічних знань про загальні закономірності освіти, навчання, що вивчаються педагогікою вищої школи, дидактикою, психологією.

Навчальний курс «Педагогіка та психологія вищої школи» розв'язує такі освітні **завдання**:

- висвітлення загальних питань розвитку педагогічної та психологічної науки, теоретичних та методичних основ теорії навчання;
- аналіз загально-дидактичних принципів навчання у вищій школі;
- засвоєння понять з психології як системи знань про людину;
- формування понять про основні функції психіки, групи психічних явищ, психічних процесів і станів;
- висвітлення психологічних аспектів викладацької діяльності.

Означений курс читається у період значних змін у вітчизняній системі вищої школи, коли на державному рівні продекларовано перехід на Європейську кредитно-трансферну систему організації навчання, а також існує необхідність та значимість для педагога вищої школи знань психолого-педагогічного змісту. Оскільки майбутні фахівці-екологи можуть у подальшій професійній діяльності можуть вести педагогічну роботу, актуальним для них є вивчення загальних закономірностей педагогіки, теорії навчання та виховання, а також ознайомлення зі специфікою та особливостями сучасної роботи викладача вищого навчального закладу, станом законодавчої бази у галузі освіти. Окремий змістовий модуль присвячено вивченню психологічних аспектів викладацької діяльності у вищій школі. Аналізуються поняття про особистість та відношення в групах і колективах, психологічні аспекти діяльності, мовлення, спілкування, уваги та пам'яті.

Навчальним планом передбачено провести 28 годин лекційних занять у 13 триместрі та 14 годин практичних занять у 14 триместрі, що дає змогу схарактеризувати означений курс, як ознайомчий у плані педагогічних знань для майбутній фахівців-екологів. 84 години студенти повинні опрацювати матеріал самостійно. Цей час планується використати, з одного боку, для опрацювання окремих тем, питань, що із-за досить обмеженого часу не увійшли до аудиторних занять, а з іншого – для закріплення матеріалу шляхом виконання відповідних завдань, написання реферату, що оцінюються в балах відповідно до «Положення

про систему рейтингової оцінки знань студентів Миколаївського державного гуманітарного університету імені Петра Могили», схваленого вченою радою 14 лютого 2003 року.

Під час педагогіко-психологічної підготовки майбутніх магістрів-екологів одним з найважливіших аспектів навчання є вміння педагога враховувати зміни функцій вищої освіти в нових соціальних умовах, адже в процесі майбутньої діяльності професійні завдання випускника можуть бути пов'язані не тільки з умінням виконувати науково-дослідну діяльність або практичну роботу, а й здійснювати педагогічну діяльність (викладати навчальні дисципліни в освітніх закладах, передавати інформацію за умов виробництва під час підготовки чи перепідготовки кадрів тощо). Така діяльність вимагає поглиблення педагогіко-психологічних знань, потребу в яких відчувають фахівці різних галузей.

З дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» написано достатня кількість навчальних підручників, посібників, статей у науково-методичних збірниках та журналах, перелік основних з них надається в кінці програми.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ.

Тема 1. Педагогіка як наука, її предмет та важливіші проблеми дослідження.

Виділення педагогіки в окрему галузь наукового знання та її видатні діячі. Вплив політики та соціальних умов на розвиток педагогічної теорії. Предмет педагогіки вищої школи та важливіші проблеми її дослідження.

Тема 2. Сучасна університетська освіта в Україні. Основні цілі Болонського процесу.

Конкурентні переваги вітчизняної освіти. Недоліки вітчизняної системи освіти. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку вищої освіти. Основні цілі Болонського процесу. Документальне відображення Болонського процесу.

Тема 3. Зміст освіти та педагогічні основи його побудови.

Поняття «зміст освіти» та необхідність розробки його наукових основ. Важливі фактори, що впливають на зміст освіти. Теорії формальної та матеріальної освіти. Документи, що визначають зміст освіти у вищій школі: навчальні плани, навчальні програми, підручники, посібники та ін.

Змістовий модуль II. ДИДАКТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ.

Тема 1. Сутність процесу навчання, його завдання, структура, дидактичні закономірності та принципи. Поняття: «знання», «уміння», «навички». Структура процесу навчання та відбиття у неї характеру навчально-пізнавальної діяльності студента. Визначення цільового компонента навчання. Визначення змісту навчальних занять. Закономірності навчання. Загально-дидактичні принципи навчання: науковість; проблемність; наочність; активність та свідомість; доступність; систематичність та послідовність; міцність та ін.

Тема 2. Методи навчання та форми його організації у вищій школі. Поняття про методи навчання. Проблема класифікації методів навчання. Методи усного викладу навчального матеріалу. Методи закріплення навчального матеріалу. Методи самостійної роботи студентів. Методи перевірки та оцінювання знань, умінь та навичок. Основні форми організації процесу навчання у вищій школі: лекція, практичне і лабораторне заняття.

Тема 3. Методологічні проблеми педагогіки.

Зв'язок педагогіки з іншими науками як фактор її розвитку. Педагогіка як наука та мистецтво. Розвиток та удосконалення методів дослідження у педагогіці. Диференціація педагогіки на окремі наукові дисципліни та розширення меж її дослідження.

Тема 4. Специфіка загальнонаукових методів у педагогіці. Загальнонаукові методи дослідження: аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, індукція, дедукція, аналогія, моделювання. Поняття «модель» та «моделювання». Функції та види моделей. Системний метод у педагогіці. Системно-синергетичний підхід до формування змісту навчання.

Змістовий модуль III. ВИХІДНІ ПОНЯТТЯ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Предмет і завдання психології. Психологія в системі знань про людину.

Психологія як наука про світ суб'єктивних явищ, процесів, станів. Зв'язок між психічними явищами та діяльністю ЦНС. Основні розділи психології. Методи психологічного дослідження: організаційні методи; емпіричні способи добування наукових даних; прийоми обробки даних; інтерпретаційні методи.

Тема 2. Основні функції психіки людини.

Основні групи психічних явищ: психічні процеси; психічні стани; психічні властивості. Психіка і особливості будови мозку. Спеціалізація на півкуль головного мозку. Поняття про сприйняття та його фізіологічну основу. Види сприйняття.

Тема 3. Поняття про мислення.

Мислення як психологічний процес. Класифікація явищ мислення. Розвиток мислення в персонігенезі. Дві стадії мислення: допонятійна і понятійна. Мисленні операції. Форми мислення. Закономірності мислення. Види мислення. Процес мислення

Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Тема 1. Поняття про особистість та відношення в групах і колективах.

Психологічна структура особистості. Спрямованість як провідна характеристика особистості. Мотивація як прояв потреб особистості. Інтереси, ідеали та світогляд особистості як умови, що забезпечують цілісність та спрямованість особистості. Поняття про групи та колективи. Конформність особистості. Міжособистісні відношення в групах та колективах, методи їх виявлення та можливості зміни статусу особистості в колективі.

Тема 2. Загальні поняття про діяльність.

Зовнішня та внутрішня діяльність та їх взаємозв'язок. Структура діяльності. Усвідомлені та автоматизовані компоненти діяльності. Уміння, навички, звички та їх особливості. Навички, їх структура та закономірності вироблення. Проблема переносу та інтерференції навичок. Праця, навчання та гра як основні види людської діяльності та їх порівняльна характеристика. Викладання, як провідна діяльність викладача вищої школи. Компетентнісний підхід до змісту освіти, як система інструментів з підвищення мобільності людського капіталу на ринку праці.

Тема 3. Мова та спілкування.

Поняття про мову та мовлення. Види мовлення. Сприйняття та розуміння мовлення. Розвиток мовлення. Спілкування як процес та його основні функції.

Тема 4. Поняття про увагу та пам'ять.

Увага як вибіркова спрямованість та зосередженість психічної діяльності. Види уваги та їх порівняльна характеристика. Властивості (якості) уваги та їх обумовленість. Поняття про пам'ять. Види пам'яті. Індивідуальні особливості та типи пам'яті. Процеси пам'яті. Уявлення.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ.						
Тема 1. Педагогіка як наука, її предмет та важливіші проблеми дослідження.		2				6
Тема 2. Сучасна університетська освіта в Україні. Основні цілі Болонського процесу.		2				6
Тема 3. Зміст освіти та педагогічні основи його побудови.		2	2			6
Разом за змістовим модулем I		6	2			18
Змістовий модуль II. ДИДАКТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ.						
Тема 1. Сутність процесу навчання, його завдання, структура, дидактичні закономірності та принципи.		2				6
Тема 2. Методи навчання та форми його організації у вищій школі.		2	2			6
Тема 3. Методологічні проблеми педагогіки.		2				6
Тема 4. Специфіка загально-наукових методів у педагогіці.		2	2			6
Разом за змістовим модулем II		8	4			24
МОДУЛЬ III. ВИХІДНІ ПОНЯТТЯ ПСИХОЛОГІЇ.						
Тема 1. Предмет і завдання психології. Психологія в системі знань про людину.		2	2			6
Тема 2. Основні функції психіки людини.		2				6
Тема 3. Поняття про мислення.		2	2			6
Разом за змістовим модулем III		6	4			18

Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.						
Тема 1. Поняття про особистість та відношення в групах і колективах.		2	2			6
Тема 2. Загальні поняття про діяльність.		2				6
Тема 3. Мова та спілкування.		2				6
Тема 4. Поняття про увагу та пам'ять.		2	2			6
Разом за змістовим модулем III		8	4			24
Разом за навчальний курс		28	14			84

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Загальні питання педагогіки вищої школи.		
1.	Аналіз глобальних проблем вищої освіти.	2
Змістовий модуль II. Дидактичні та методологічні аспекти педагогіки вищої школи.		
2.	Основні принципи, методи і форми навчання у вищій школі.	2
3.	Методологічні аспекти проведення педагогічних досліджень.	2
Змістовий модуль III. Вихідні поняття психології.		
4.	Методи психологічних досліджень.	2
5.	Мислення як психологічний процес.	2
Змістовий модуль IV. Психологічні аспекти викладацької діяльності.		
6.	Психологічна структура особистості.	2
7.	Психологічні аспекти діагностики особистості	2
	Разом годин	14

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми, питання до теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1.1. Педагогіка як наука, її предмет та важливіші проблеми дослідження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які об'єктивні передмови обумовили виділення педагогіки в окрему галузь наукових знань? 2. Яке походження назви науки «педагогіка»? 3. Які вітчизняні діячі внесли вагомий внесок у розвиток педагогічної науки? 4. Що є предметом дослідження педагогіки та які проблеми вона вивчає? 5. Використовуючи факти сучасного життя, покажіть роль педагогіки у суспільному житті та формуванні особистості. 6. Охарактеризуйте основні функції вищої професійної освіти. 7. Вкажіть основні зміни, що відбулися у системі вищої освіти за останні двадцять років. 	6
2.	<p>Тема 1.2. Сучасна університетська освіта в Україні. Основні цілі Болонського процесу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схарактеризуйте недоліки сучасної вітчизняної системи освіти. 2. Схарактеризуйте основні переваги сучасної вітчизняної системи освіти. 3. Перелічіть основні стратегічні напрями розвитку вищої освіти в Україні. 4. Які провідні завдання реформування вищої освіти в Україні? 5. Що таке «Болонський процес»? 6. Які основні цілі Болонського процесу? 7. Які документи державного рівня регламентують Болонський процес? (Лісабонська конвенція; Сорбонська декларація; Гельсінський семінар; Саламанське звернення; Празький саміт; Берлінська конференція; Бергенська конференція). 8. Які особливості Європейської Кредитно-Трансферної Системи Організація Навчання (ECTS)? 	6
3.	<p>Тема 1.3. Зміст освіти та педагогічні основи його побудови.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що слід розуміти під змістом освіти? 2. Які об'єктивні та суб'єктивні фактори впливають на зміст освіти? 3. Яка сутність теорій формальної та матеріальної освіти? Покажіть їх однобічність у педагогічному сенсі. 4. Перелічіть та розкрийте сутність педагогічних вимог до змісту освіти у вищій школі. 5. Розкрийте сутність понять: навчальний план; навчальна програма; підручник; навчальний посібник. 	6

	<p>6. Які дидактичні вимоги висуваються до побудови змісту підручників, навчальних посібників та ін.?</p> <p>7. Інтеграція та міждисциплінарність – пріоритетні напрями розвитку змісту вищої освіти.</p>	
4.	<p>Тема 2.1. Сутність процесу навчання, його завдання, структура, дидактичні закономірності та принципи.</p> <p>1. Чому визначення навчання як процесу взаємодії педагога та того, хто навчається є недостатнім для розкриття його сутності? Дайте визначення навчання.</p> <p>2. Розкрийте основні завдання навчання.</p> <p>3. Схарактеризуйте сутність понять: знання; уміння; навичок, здібності.</p> <p>4. Назвіть основні структурні компоненти навчання. Спробуйте накреслити схему процесу навчання зі всіма його структурними компонентами.</p> <p>5. Розкрийте сутність кожного структурного компоненту навчання та його значення для організації навчальної роботи.</p> <p>6. Перелічіть провідні закономірності процесу навчання. Розкрийте їх сутність.</p> <p>7. Як співвідносяться між собою закономірності та принципи навчання?</p> <p>8. Розкрийте значення основних принципів навчання.</p>	6
5.	<p>Тема 2.2. Методи навчання та форми його організації у вищій школі.</p> <p>1. Що таке метод навчання?</p> <p>2. Назвіть важливіші класифікації методів навчання.</p> <p>3. Яку класифікацію методів навчання ви вважаєте найбільш практичною?</p> <p>4. Розкрийте сутність та прийоми основних груп методів навчання.</p> <p>5. Покажіть, як впливає мета та зміст навчальної роботи на вибір методів навчання.</p> <p>6. Як відбивається на методах навчання проблема активізації навчально-пізнавальної діяльності учня або студента. Розкрийте це питання на конкретних прикладах.</p> <p>7. Чим відрізняється методі навчання від форми організації навчальної роботи?</p> <p>8. Які основні форми організації навчальної роботи у вищій школі? Коротко розкрийте їх сутність.</p>	6
6.	<p>Тема 2.3. Методологічні проблеми педагогіки.</p> <p>1. Що таке концепція у педагогіці?</p> <p>2. Яке значення мають зв'язки педагогіки з іншими науками про улонс?</p> <p>3. Який вплив має педагогіка на розвиток інших про людину?</p> <p>4. Які методи педагогічного дослідження ви знаєте?</p>	6

	<p>5. Як впливає удосконалення методів дослідження на розвиток педагогіки?</p> <p>6. Які наукові дисципліни входять до системи педагогічних наук?</p> <p>7. У чому виражається розширення меж дослідження педагогіки?</p> <p>8. Спробуйте розкрити, у чому виражається сутність педагогіки як науки та мистецтва. Як трактували цю проблему К. Ушинський, А. Макаренко, В. Сухомлинський?</p>	
7.	<p>Тема 2.4. Специфіка загально-наукових методів у педагогіці.</p> <p>1. Схарактеризуйте специфіку використання у педагогічних дослідженнях загальнонаукового методу моделювання.</p> <p>2. Схарактеризуйте специфіку використання у педагогічних дослідженнях загальнонаукового методу класифікування.</p> <p>3. Схарактеризуйте специфіку використання у педагогічних дослідженнях загальнонаукового методу використання аналогій.</p> <p>4. Опишіть сутність системно-синергетичного підходу до формування змісту навчання у педагогіці.</p> <p>5. У чому полягає «за» і «проти» використання статистичних математичних методів у педагогіці?</p>	6
8.	<p>Тема 3.1. Предмет і завдання психології. Психологія в системі знань про людину.</p> <p>1. Окресліть предмет і завдання психології.</p> <p>2. Яке місце посідає психологія і системі знань про людину.</p> <p>3. Схарактеризуйте психологію як науку про світ суб'єктивних явищ, процесів, станів.</p> <p>4. У чому полягає зв'язок між психічними явищами та діяльністю ЦНС.</p> <p>5. Окресліть основні розділи психології.</p> <p>6. Охарактеризуйте організаційні методи психологічного дослідження.</p> <p>7. Охарактеризуйте емпіричні способи добування наукових даних.</p> <p>8. Опишіть прийоми обробки даних; інтерпретаційні методи.</p>	6
9.	<p>Тема 3.2. Основні функції психіки людини.</p> <p>1. Окресліть основні функції психіки людини.</p> <p>2. Опишіть основні групи психічних явищ: психічні процеси; психічні стани; психічні властивості.</p> <p>3. Охарактеризуйте особливості будови мозку.</p> <p>4. Яка спеціалізація напівкуль мозку?</p> <p>5. Охарактеризуйте поняття «сприйняття».</p> <p>6. Опишіть фізіологічну основу сприйняття.</p> <p>7. Які існують класифікації сприйняття?</p>	6
10.	<p>Тема 3.3. Поняття про мислення.</p> <p>1. Охарактеризуйте мислення як психологічний процес.</p>	6

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Наведіть класифікація явищ мислення. 3. Опишіть розвиток мислення в персоногенезі. 4. Охарактеризуйте дві стадії мислення: допонятійну і понятійну. 5. Опишіть мисленні операції. 6. Дайте аналіз трьом формам мислення. 7. Який основний механізм мислення? 8. Яка структура процесу мислення? 	
11.	<p>Тема 4.1. Поняття про особистість та відношення в групах і колективах.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опишіть психологічну структуру особистості. 2. Покажіть, що спрямованість є провідною характеристикою особистості. 3. Доведіть, що мотивація є основним проявом потреб особистості. 4. Що є умовами, що забезпечують цілісність та спрямованість особистості? 5. Схарактеризуйте поняття про групи та колективи. 6. Які методи виявлення міжособистісних відношень в групах та колективах? 7. Яким чином можна змінити статус особистості в колективі? 	6
12.	<p>Тема 4.2. Загальні поняття про діяльність.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке зовнішня та внутрішня діяльність? 2. Який взаємозв'язок існує між зовнішньої та внутрішньої діяльністю? 3. Опишіть структуру діяльності. 4. Що таке усвідомлені та автоматизовані компоненти діяльності? 5. Що таке уміння, навички, звички? Які їх особливості. 6. Опишіть структуру та закономірності вироблення навичок. 7. Як проявляється проблема переносу та інтерференції навичок. 8. Схарактеризуйте працю, навчання та гру як основні види людської діяльності, дайте їх порівняльну характеристику. 9. Охарактеризуйте провідну діяльність викладача вищої школи? 10. Поясніть сутність компетентнісного підходу до змісту освіти. 11. Проаналізуйте поняття: знання, уміння, навички, компетентність. Що є загальним і частковим? Складіть ієрархічну схему цих понять. 	6
13.	<p>Тема 4.3. Мова та спілкування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схарактеризуйте поняття «мова» і «мовлення». 2. Опишіть види мовлення. 3. Які основні механізми мовлення? 4. Опишіть основні функції мовлення. 5. Як відбувається процеси сприйняття та розуміння мовлення? 	6

	6. Опишіть етапи розвитку мовлення. 7. Що таке спілкування? 8. Які провідні функції спілкування? 9. Якими факторами визначається педагогічне спілкування?	
14.	Тема 4.4. Поняття про увагу та пам'ять. 1. Опишіть увагу як вибірково спрямованість та зосередженість психічної діяльності. 2. Схарактеризуйте види уваги та дайте їх порівняльну характеристику. 3. Які властивості (якості) уваги та яка їх обумовленість? 4. Від чого залежить успішність пам'яті? 5. Яке місце займає пам'ять в системі пізнавальної діяльності людини? 6. Опишіть види пам'яті. 7. Чим обумовлені індивідуальні особливості пам'яті? 8. Опишіть типи пам'яті. 9. Від яких чинників залежить успішність запам'ятовування? 10. Які етапи логічного запам'ятовування? 11. Схарактеризуйте процес забування.	6
	Разом годин	84

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи усного викладу навчального матеріалу:

- виклад;
- лекція;
- бесіда;
- ілюстрації, демонстрації під час усного викладу матеріалу.

Методи закріплення навчального матеріалу:

- бесіда;
- робота з навчальною літературою та іншими засобами навчальної інформації.

Методи самостійної роботи студентів:

- робота з навчальною літературою та іншими засобами навчальної інформації;
- лабораторні роботи.

Методи перевірки та оцінювання знань, умінь та навичок:

- постійне спостереження за роботою студентів;
- усне опитування, або бесіда;
- фронтальне опитування (навчальний матеріал поділяється на дрібні питання з метою перевірки знань більшого числа студентів);
- письмове опитування;
- контрольні роботи, комплексні контрольні роботи;
- тестування.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- постійне спостереження за роботою студентів (що дозволяє викладачу скласти уявлення про те, як студенти сприймають та усвідомлюють навчальний матеріал, яка у них пам'ять, у якій мірі вони проявляють самостійність під час набуття практичних умінь та навичок, які їх навчальні здібності);
- усне опитування, або бесіда;
- фронтальне опитування (навчальний матеріал поділяється на дрібні питання з метою перевірки знань більшого числа студентів);
- письмове опитування;
- самостійні роботи;
- комплексна контрольна робота;
- тестування;
- іспит.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Триместр 13								
Тестування та самостійна робота								Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	CP	
10	10	10	10	10	10	10	30	100
Триместр 14								
Творча робота, практичні заняття								
TP	ПЗ1	ПЗ2	ПЗ3	ПЗ4	ПЗ5	ПЗ6	ПЗ7	
25	5	5	5	5	5	5	5	60
Екзамен								40
Разом за дисципліну								100

T1, T2 ... T9 – тестові завдання.

TP – творча робота;

ПЗ – практичне заняття

Шкала оцінювання за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82–89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)

75–81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67–74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60–66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35–59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1–34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи : курс лекцій : модульне навчання : підручник / А. М. Алексюк . – К. : ІСДО, 1993. – 220 с.
2. Булонська С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник / С. С. Булонська. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
4. Попков В.А. Теоря и практика профессионального образования: учеб. Пособ. / В.А.Попков, А.В.Коржуев. – М.: Академический проект, 2004. – 432 с.
5. Кругликов Г.И. Методика профессионального обучения с практикумом: учеб. Пособ. / Г.И.Кругликов. – М.: Издательский центр “Академия”, 2005. – 288 с.
6. Головчук А.Ф. Університетська освіта та Болонський процес: навч. Посіб. / А.Ф.Головчук, Т.Д.Іщенко, О.О.Акімов та ін. – К.: Аграрна освіта, 2007. – 83 с.
7. Педагогика и психология высшей школы : учеб. Пособ. / Под ред. М. В. Булановой-Топорковой. – Ростов н/Д : Феникс, 2002. – 544 с.
8. Булгакова Н. Б. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / Н. Б. Булгакова, В. О. Рахманов. – К. : НАУ, 2012. – 204 с.

Допоміжна

1. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – М. : Педагогика, 1989. – 192 с.
2. Бим-Бад Б. М. Очерки по истории и теории педагогики: монографія / Б. М. Бим-Бад. – М. : Изд-во УРАО, 2003. – 272 с.
3. Булгакова Н. Б. Вища освіта і Болонський процес : конспект лекцій [для студ. вищ. навч.закл.] / Н. Б. Булгакова. – К. : НАУ, 2008. – 60 с.

4. Гласс Дж. Статистические методы в педагогике и психологии / Дж. Гласс, Дж. Стенли ; [пер. с англ. Л. И. Хайрусовой] ; общ. Ред. В. П. Адлера. – М. : Прогресс, 1976. – 495 с.
5. Мітрясова О. П. Інтегрований підхід до навчання хімії студентів аграрного університету : монографія. / О. П. Мітрясова. – Миколаїв : МДАУ, 2006. – 295 с.
6. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремінь. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Педагогіка вищої школи : навч. посібник
[http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli -
_kuryand zn](http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_kuryand_zn)
2. Загальні основи педагогіки вищої школи : навч. посібник
[http://pidruchniki.ws/14170120/pedagogika/zagalni_osnovi_pedagogiki_visch
oyi_shkoli](http://pidruchniki.ws/14170120/pedagogika/zagalni_osnovi_pedagogiki_vischoyi_shkoli)
3. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320
[http://www.psyh.kiev.ua/Подоляк_Л.Г.,_Юрченко_В.І._Психологія_вищої
школи\(навчальний_посібник\)](http://www.psyh.kiev.ua/Подоляк_Л.Г.,_Юрченко_В.І._Психологія_вищої_школи_(навчальний_посібник))